

ΘΩΜΑΣ ΓΕΩΡ. ΜΗΝΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 75 - ΑΘΗΝΑ 106 80
ΤΗΛ. 210-3604049 - FAX: 210-3601458

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ

Η ΦΩΛΗΝΗ ΤΟΥ ΛΑΜΠΕΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥ 14
ΠΛΑΤΕΙΑ ΒΑΘΗΣ
ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 97.34.656

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΛΑΜΠΕΡΙΩΤΩΝ «Ο ΜΕΓΔΟΒΑΣ»
ΕΤΟΣ Β' - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 8 ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1983

Η ενημέρωση για την μετακίνηση του χωριού μας

Αγαπητοί χωριανοί και φίλοι αναγνώστες της «Φωνής του Λαμπερού», λες και έλαχε ο κλήρος σε μένα να κάνω την ενημέρωση γύρω από την μετακίνηση του χωριού μας.

Ευχάριστη εργασία, με όλη την ελκρινεία της ψυχής μου το λέω.

Δεν υπάρχει κανένας ιδιαίτερος λόγος, απλώς χαρά μου είναι να παρουσιάσω μέσα από την εφημερίδα μας θέματα του χωριού και σε ποιό σημείο βρίσκονται οι ενέργειες γύρω από την μετακίνηση.

Περίπου στις 13.10.83 ήρθε ήρθε στην Αθήνα ο ηρόεδρος με μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, ο Πρόεδρος του συλλόγου Καρδίτσας και αντιπροσωπεία συλλόγου Αθηνών. Πήγαμε στο υπουργείο Χωροταξίας Δ/ση Γ6 και είδαμε τον κ. Δεληπέτρο επιβλέποντα μηχανικό για τις εργασίες χαρτογράφησης του μελατητού Ν. Σαλαγιάννη και μας είπε ότι έχουν υπογραφεί τόσο από τον ίδιο όσο και από την επιτροπή παραλαβής της μελέτης. Στην συνέχεια είδαμε την προϊστάμενη της Διευθύνσεως Γ6, την Κ. Κοντογιάννη η οποία μας διαβεβαίωσε ότι τέλος του μηνός Νοεμβρίου θα πελαιώσει τις εργασίες ρυμοτόμησης και δυνατόν να στείλει στην Κοινότητα το Ρυμοτ. σχέδιο για την ανάρτηση στο Κοινοτικό γραφείο.

Στην συνέχεια βασταλεί όταν καλώς έχουν από την Κοινότητά μας για διάταγμα... και τότε θα λέμε ότι ο νέος οικισμός μας έχει σχέδιο πόλεως (βάσει του Δ) τος... ΦΕΚ...

Στις 28 Νοέμβρη όμως, για να είμαι στην ενημέρωσή μου πιο σωστός επισκέφτηκα την Κα Γιακοπούλου Αρχ. Μηχανικό της Γ6 Δ) σεως Υ.Χ.Ο.Π. από την οποία ήλπιζα ότι την προφορική εντολή της προϊσταμένης θα τηρούσε και θα τέλειωνε τη ρυμοτόμηση στην προθεσμία που της όριζε.

Δυστυχώς, ούτε την εντολή της προϊσταμένης της τήρησε και ούτε ήξερε πού βρίσκεται η μελέτη και μάλιστα μπροστά μου άκουσα να

της λέει η προϊστάμενη της πρέπει κάποτε ανθρωπιστικά να είμεθα εντάξει και να σιδομεθα τα λόγια και τις υποσχέσεις που δίνουμε στους ανθρώπους. Πρέπει οπωσδήποτε να προχωρήσετε τις εργασίες, παράλληλα με άλλες μελέτες.

ΑΠ. ΤΣΟΥΚΝΙΔΑΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή στις 6 του Νοέμβρη Γενική Συνέλευση του συλλόγου με θέματα προς συζήτηση:

— Η μετακίνηση του χωριού (ενημέρωση).

— Η στέγη του συλλόγου μας Πολιτιστικές δραστηριότητες του συλλόγου.

Αυτό που και πάλι παρατηρήθηκε δυστυχώς, ήταν η μικρή προσέλευση των μελών. Θέλουμε να πιστεύουμε, ότι όσοι δεν παραβρέθηκαν, το έπραξαν από αδυναμία και όχι από αδιαφορία

Η ΣΤΕΓΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Μια επιτακτική ανάγκη του συλλόγου μας ικανοποιήθηκε. Είναι η στέγη του συλλόγου.

Από την 1η Δεκέμβρη, στην οδό Αριστοτέλους 14, (κοντά στην πλ. Βάθης), στον δεύτερο όροφο, υπάρχει ένα Λαμπεριώτικο στέκι που μπορείτε να το επισκεφθείτε. Εκεί θα συναντήσετε και άλλους Λαμπεριώτες της Αθήνας.

Πιστεύουμε ότι τώρα και με την ενεργοποίηση όλων μας, ο σύλλογός μας θα πάρει πραγματική υπόσταση.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΙ ΘΡΥΛΟΙ & ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Καθώς οι χρονιάρες μέρες της Θεογέννησης πλησιάζουν ολοένα και περισσότερο νιώθω ότι οι μέρες αυτές απ' τα Χριστούγεννα ίσαμε τα Φώτα είναι της χρονιάς οι πιο όμορφες και γίνονται ακόμα ομορφότερες σαν στο μυαλό μου ξανάρχονται οι παιδικές μνήμες που ξυπνούν τον κόσμο του χωριού μας και μαζί του όλες τις τοπικές παραδόσεις και θρύλους.

Ποιός, αλήθεια, από μάζ τους Λαμπεριώτες, που σήμερα δρισκόμαστε μακριά από το χωριό μας, δε νοσταλγεί να ξαναβρεθεί και πάλι τούτες τις χριστουγεννιάτικες μέρες κοντά στο χωριό για να ζήσει όλη την ιερότητα, το μεγαλείο και την απλότητα Εκείνης της Αγίας Βραδιάς.

Στο χωριό μας τη νύχτα της Γέννησης του Χριστού και κάπου κοντά στο χειμωνιάτικο ξημέρωμα ενώ τα καματερά τινάζονται γαλημεμένα μπροστά στο παχνί τους, ακούγεται βαθιά κι απόκοσμα η ολοπρώτη καμπάνα, θαμμένη στην σράγιση σιωπηλιά και γαλήνη του χωριού. Και το χωριό ολόκληρο μεμιάς φωτίζεται, φοράει τα γιορτινά του και ξεκινάει για κεί που ο γλυκός της καμπάνας ήχος το καλεί. Μέσα στην αληθινή κατάδυση κι έξαρση που απλώνεται στη γιορτινοφορμένη εκκλησιά μας ο κάθε Λαμπεριώτης πιστός, νιώθει μέσ' τη φτωχή καρδιά του να γεννιέται ο Χριστός, φτωχούλης άσταγος και ταπεινός.

Με τον τελειωμό της λειτουργίας το φώς του χειμωνιάτικου πρωινού έχει σπλωθεί καλά πάνω στο χωριό, που χορτασμένο από τις ευχές, αφήνεται τώρα στη γλυκειά ανατριχίλα του έθιμου του σφαξίματος των γουρουνιών. Η Λαμπεριώτικη ατμόσφαιρα δονείται τώρα απ' τα παραπονεμένα «γκουρλίσματα» των γουρουνιών. Εκεί η θύμηση αποτελεί πειρασμό για μας τους μεγαλύτερους. Όσο κι αν η παιδική μας ψυχή μάτανε τότε για το σφάξιμο του ζωντανού, άλλο τόσο η καρδιά μας χτυπούσε γιατί σε λίγο θάχαμε δώρο «τη

φούσκα» που πάνω της αποδεικνύαμε τις ποδοσφαιρικές μας ικανότητες. Πόσο τρανό νιώθαμε κείνα τα χρόνια το δώρο αυτό της φούσκας, και πόσους καυγάδες στήναμε για χάρη του με τις γιγαγιάδες, γιατί δε διάζονταν στο θλιμμάκιμα του γουρουνιού με τη «λουπάτα» ώστε ναχουμε νωρίς το αγαπημένο μας δώρο. Όμορφες ιστορίες που δυστυχώς σήμερα απειλούν θύμησης.

Η μεγαλύτερη, όμως, ομορφιά των ημερών αυτών, στα παλιότερα χρόνια, δρισκόταν στους θρύλους και τα παραμύθια, που οι γέροι με την αυθεντική τους διήγηση και την πειστικότητα τους ζωντανεύουν, κάνοντας τα παιδιά να ζούν πράγματι στον κόσμο του θρύλου. Απ' την παραμονή των Χριστουγέννων τα παιδιά έπεφταν νωρίς για ύπνο, γιατί θέλοντας οι μεγαλύτεροι να χαρούν περισσότερο τη ζεστασιά που χάριζε η τριζοβολιά του κουτσουρού στο τζάκι, τα φόβιζαν με τον ερχομό των καλικαντζαράιων, των παγανών όπως στο χωριό μας τα λένε.

Κάθε βραδιά, στο μυαλούδακι του κάθε παιδιού φάνταζαν οι αλλόκοτοι ίσκιοι των «παγανών» που κατέβαιναν μοντζουρωμένοι για να κάνουν πάλι τις διάφορες σκανταλιές στα σπίτια και τους νοικοκυραίους. Έγιναν τούτες οι σκανταλιές πίστη στην άδολη παιδική ψυχή, τραγουδι στον παιδικό κόσμο, θρύλος στην απονήρευτη χωριάτικη σκέψη.

Ποιός από μάζ δεν θυμάται τις χιλιοσκουσμένο θρύλο της Μάρως, που ήταν και το πιο αγαπημένο κι επίκαιρο παραμύθι των Χριστουγέννων.

Η Μάρω, μια όμορφη κι έξυπνη κορασίδα στάλθηκε απ' την κακιά μητριά της, την παραμονή των Φώτων στο μύλο. Στους μύλους οι καλικαντζαράιοι έπαζαν όλες τις ποιηρίες τους για να διασκεδάσουν με τον φέβο και την τρομάρα την αιθρώπινη. Στο μύλο λοιπόν κι η Μάρω βρίσκει τους καλικαντζαράιους που

προσπάθησαν να την κοροϊδέψουν και να της πάρουν το αλεύρι. Εκείνη όμως, πανέξυπνη καθώς ήταν, κατάφερε να τελέψει το άλεσμα, αλλά και να κοροϊδέψει η ίδια τα παγανά που της έφεραν του κόσμου τα πλουμίδια, φορέματα, χρυσά γιορτινάκια κι όλα τα καλά. Φορτώνει το άλεσμα στο σαμάρι του άκακου ζωντόβολου, κρύβεται και η ίδια ανάμεσα στις δυό μεριές και ξεκινάει μέσα στο σκοτάδι για το σπίτι της. Τα παγανά, κοντεύοντας να σκάσουν απ' το κοκό τους για το πάθημα τους φτάνουν το ζωντανό, πιάνουν τη μία μεριά πιάνουν και την άλλη, μα δεν βρίσκουν τη Μάρω. Δίκαια λοιπόν απορούν.

— Να η μια μεριά, να και η άλλη, που είναι το αφεντικό που τόχει; Στο σημείο αυτό πράγματι η φωνή του κάθε γέροντα που διηγούνταν έφτανε στο αποκυρώμα της πειστικότητας κι ο νιός, καθισμένος στα γόνατα του παπού συνεπαρμένος απ' την εξυπνάδα της Μάρως μα κι απ' την παραστατικότητα του παπού, ζούσε την πραγματική σκηνή και παρακαλούσε μ' όλη τη δύναμη της τρυφερότητας του καρπούλας, να γλυτώσει η Μάρω. Και σαν άκουγε απ' τα χείλη του παπού πως τα παγανά έφευγαν τρομαγμένα, με το πρώτο λάλημα του πετεινού, χωρίς να μπορούσαν να βρουν τη Μάρω, άφηνε το στεναγμό ανακούφισης να βγει απ' το στοματάκι του κι έγερνε ευτυχισμένος στο στρώμα της ψάθας, έτοιμος κι αυτός να παλαίψει και να νικήσει τα παγανά. Κι έβλεπες, αν ήσουν αθάνατος παρατηρητής, κείνες τις νύχτες, τα πρόσωπα των κοιμισμένων παιδιών να λάμπουν απ' την ψυχική τους γαλήνη, απ' την παιδική τους ικανοποίηση κι απ' το πλάσιμο μιας δικιάς τους περιπέτειας.

Ενώ σήμερα, σωρός τα παιχνίδια, μαλακά πουπουλένια τα κρεβάτια, έγχρωμη τηλεόραση και δόλτες με τ' αυτοκίνητο. Κι όμως, στα παιδικά πρόσωπα δεν ανθοβολάει το αγνό εκείνο χαμόγελο, γιατί όλα τα καλά δε μπορούν ν, αντικαταστήσουν τη δυναμική παρουσία του παπού και της γιγαγιάς, κανένα πουπουλένιο κρεβάτι δεν κρύβει μέσα του τη ζωντανή ζεστασιά της επαφής, κι όλες οι απαγορεύσεις δεν επιβάλουν στην παιδική ψυχή την αυθόρμητη πειθαρχία που γενιόταν απ' το άκουσμα ενός καλοβγαλμένου, απ' τα χείλη του παπού, παραμυθιού.

Οι μέρες αυτές, γεμάτες ποίηση, έξαρση κι ομορφιά, σημαδεύουν και σηματοδοτούν την άδολη κι αγνή ψυχή των χωριανών μας, κι — ΣΥΝΕΧΕΙΑ στην σελίδα 4

Η ΥΔΡΕΥΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Όπως μάθαμε, χωρίς να είναι οι πληροφορίες μας 100ο)ο σίγουρες, άρχισε συμπληρωματική ύδρευση του χωριού, με δάνειο της νομορχίας, φέρνοντας το νερό από την περιοχή «Μαρμαράκι».

Αυτό αφορά την α' φάση του προγράμματος. Επίσης όπως διαβάσαμε σε τοπική εφημερίδα της

Καρδίτσας, προβλέπεται και Β' φάση του προγράμματος, η οποία δεν έχει εγκριθεί από το νομαρχιακό συμβούλιο.

Ελπίζουμε πως έτσι έχουν τα πράγματα. Λυπόμαστε όμως γιατί δεν μας ενημερώνει η κοινότητα.

Το Δ.Σ.

ΕΥΧΕΤΗΡΙΟ

Πιστεύοντας στο πάντα επίκαιρο μήνυμα των Άγιων Ημερών που μας έρχονται, που είναι αγάπη, ευτυχία και ειρήνη για όλον τον κόσμο, ο σύλλογος των Απανταχού Λαμπεριωτών Καρδίτσας εύχεται χρόνια πολλά και ευτυχισμένο το νέο έτος.

«ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ»

Προπολεμικός γάμος στο Λαμπερό

Στο 7ο φύλλο του Σεπτεμβρίου της εφημερίδας, δημοσιεύεται σημείωμα του Βαγγέλη Μούστου, με τίτλο «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΑΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΣΤΟ ΛΑΜΠΕΡΟ». Παιρνω λοιπόν αφορμή απ' αυτό για να περιγράψω, όσο μπορώ και όσο η μνήμη μου μου επιτρέπει, πώς γινόταν ένας γάμος στο χωριό μας, (στη προπολεμική εκείνη εποχή (προ του 1940)).

Ο γάμος την καλή εκείνη εποχή, αποτελούσε ένα μεγάλο γεγονός, για ολόκληρο το χωριό, γιατί σ' αυτόν πέρνουν μέρος όλοι οι χωριανοί, άλλοι σαν πρωταγωνιστές, άλλοι σαν κομπάρσοι και άλλοι σα θεατές. Ο γάμος άρχιζε, τότε που δεν είχαμε τα σημερινά άφθονα υλικά αγαθά, και το προμερώτερο, το άγχος που μαστίζει ολόκληρο τον κόσμο, τη Δευτέρα και τελείωνε κατά κανόνα την άλλη Δευτέρα, πολλές δε φορές την Τρίτη, δηλ. περίπου 8—9 μέρες.

Το πρωί της Δευτέρας, τρία νέα παιδιά, 18—20 χρόνων με την ανατολή του ήλιου, ρίχνανε τρεις πυροβολισμούς, ο καθένας με όπλα γκρά, ή κυνηγετικά αργότερα. Σημείο ότι ο γάμος αρχίζει. Και αν κανένας συνέβαινε — πράγμα σπάνιο — να μη γνωρίζει το γεγονός, ρωτούσε:

— Α, μαρή συνφάδα, γιατί τ' φικάν;

— Ε, κι σι μαρή, δεν ξέρ'ς, κίνσι ου γάμους τ' Γιώργη!

Τη μέρα αυτή, ο γαμπρός, ντυμένος στα καλά του, πήγαινε στο μύλο ν' αλέσει το σιτάρι, που θα κάνανε το ψωμί, για την ημέρα του γάμου. Ο Μυλωνάς αμέσως και χωρίς καμιά διαμαρτυρία από τους προηγούμενους του γαμπρού, έδινε σειρά. Την ίδια ώρα που ο γαμπρός έφτανε στο μύλο, τα κορίτσια πήγαιναν στο δάσος, να μαζέψουν ξύλα, που θα ψήνανε το ψωμί και τα φαγητά. Ταυτόχρονα 4 παιδάκια του Δημοτικού Σχολείου ντυμένα στα γιορτινά τους, εφόδια σμένα το καθένα από μια κόφρα (τσόφρα), κατάλληλα στολισμένη, με λουλούδια της εποχής, απαραίτητα όμως με βασιλικό, γεμισμένες οι δύο με κρασί και οι δύο με τσίπουρο, και χωρισμένα σε δυο γκρουπ, γυρίζανε στο χωριό και καλούσανε τους συγγενείς και φίλους στο γάμο.

— Μπαρμπα Πέτρο, ου Γιώργς το' θιάς Βασιλούς παντρεύεται, από πι είσι; (από κρασί δηλ. ή από τσίπουρο, για να δώσει την ανάλογη κόφρα).

Το μεσημέρι οι συγγενείς του γαμπρού από τη μιά μεριά και οι συγγενείς της νύφης από την άλλη, τό' ριχναν στο φαγοπότη, και στο γλέντι, μέχρι αργά τη νύχτα.

Την Τετάρτη τα συγγενικά κορίτσια του γαμπρού και της νύφης, πήγαιναν, τα μεν στου γαμπρού, τα δε στις νύφης, για να πιάνουν τα λεγόμενα «προζύμια της κουλούρας». Τέσσερα κορίτσια θα κοσκινίζανε το αλεύρι και άλλα τέσσερα θα το ζύμωναν. Τα «προζύμια» θα τα χρησιμοποιούσανε την Παιρασκευή που θα φτιάχνανε την «κουλούρα της νύφης». Τόσο την Τετάρτη, όσο και την Παρασκευή ακολουθούσε φαγητό και γλέντι.

Το Σάββατο, το δρόμο, οι στενότεροι συγγενείς του γαμπρού τρώγαν και πίνουν μέχρι κορεσμού, οι νεότεροι, και ιδιαίτερα οι ανύπαντροι ετοιμάζανε τη σημαία του

γάμου, το λεγόμενο «φλάμπουρο» και στις 12 τα μεσάνυχτα, το έστηναν στο μπαλκόνι του σπιτιού. Στο Σταυρό βάζαν τρία πορτοκάλια, ή μήλα, ανάλογα με την εποχή. Και την Κυριακή, όλο το χωριό βρίσκεται στο πόδι, από (δρόμου βαθύς). Δεν υπήρχε μεγαλύτερο, κοσμικότερο και συγκλονιστικότερο γεγονός στο χωριό από το γεγονός του γάμου. Οι ασχολούμενοι με την γεωργία, την κτηνοτροφία και την υλοτομία, κανόνιζαν έτσι τις δουλειές τους, ώστε την Κυριακή του γάμου να είναι κατά το δυνατόν ελεύθεροι, για να βρεθούν σ' αυτόν. Γιατί, το γάμο περίμεναν οι νέοι να δείξουν τη λεβεντιά και τα προσόντα τους, χορεύοντας τον τσάμικο ή καλαματιανό, και οι νέες να επιδείξουν ό, τι ωραιότερο είχαν, που με τόση φροντίδα, τέχνη και επιμέλεια, ετοιμάζαν από καιρό. Και σ' αυτόν πάλι, η προξενήτρα του χωριού, προσπαθούσε να δείξει τα προσόντα της και την καπατσούνη της.

— Τι να σι πω κυρά - Κώστα, να, τέτοια νύφ' να κάν'ς κι συ να ξαπουστάς λιγάκι κι ου Στέλιος ου λιθέντ'ς, να δει μιά ψύχα προκοπή. Κι 'δώ πτα λιέμε, έχ' κι νια (μια) γιλιάδα κι του μσκάφ' (μσχάρι), κι διν' κι δυο σαϊτάρια (σπρέμματα) αμπέλι' στ' αβράτσια (τοπεθσία).

Την Κυριακή, πάλι τα παιδιά καλούνε, όπως αναφέρουμε παραπάνω. Ετοιμάζονται τα άλογα του γαμπρού και της νύφης, και στολίζονται με τα καλά τους χάμουρα και άλλα μπιχλιμπιδιά, (στο χωριό μόνο ο Βαγγέλης Μήνος είχε άλογα, το Ντορή και τον φαρή, και επιστρατεύονταν για την περίπτωση). Καβάλα, θα παν στην Εκκλησιά και θα ξεπεζέψουν στην πλατεία της, και αμέσως μετά παραλαμβάνονταν από τον αείμωστο παπά - Βαγγέλη, για την ιεροελεστήα. Μετά το τέλος του μυστηρίου, στενός συγγενείς του γαμπρού, αφού εκφωνείται η προίκα σε ακίνητα, παίρνει το μέρος της προίκας σε μετρητά χαρτονομίσματα (δεν υπήρχαν τότε λίρες) από τον πατέρα ή αδελφό της νύφης, παρουσία όλων των καλεσμένων, τα δίνει στον παπά, κι αυτός με τη σειρά του, τα περνά από τα γένια του, τα ευλογά και δίνει την ευχή: «Όσες τριχές έχουν τα γένια μου, τόσα χιλιάρα να κάνε νες», κι ήταν πολύ δασύτριχος ο ευλογημένος!

Βγαίνοντας από την εκκλησία καθιλάνε τ' άλογα γαμπρός και νύφη και ξεκινάνε για το σπίτι του γαμπρού έχοντας στη κεφαλή της πομπής, την ντόπια λαϊκή ορχήστρα, αποτελούμενη από κλαρίνο, βιολί, λαγούτο και νταϊρέ, παίζοντας διάφορο τραγούδια.

Στο μεταξύ, είχαν εξαπολυθεί νέοι οι λεγόμενοι «συχαρικήαρηδες» για να φέρουν το μήνυμα στο σπίτι του γαμπρού, ότι η νύφη έρχεται.

Εκεί περιμένει η πεθερά για να «εισαγάγει» τη νύφη στο καινούργιο σπίτι της. Πριν όμως μπει στο σπίτι, κι ενώ εξακολουθεί να είναι καβάλα, παίρνει ένα μήλο ή ρόδι, ανάλογα, και αφού κάνει τρεις μετάνοιες, τορξίνει στο πλῆθος, που είναι συγκεντρωμένο, λέγεται δε, ότι όποιος το πάρει θα έχει «μεγάλο τυχερό».

Αρχίζει μετά το φαγητό, το γλέντι, μέχρι που να βγει η νύφη στο

χορό, δηλ. τη Δευτέρα. Στο διάστημα αυτό, η νύφη δεν έχει δικαίωμα να καθήσει, αλλά, όρθια σε μια πλευρά της κάμαρας, που πίσω στον τοίχο, είναι μια κουβέρτα, κατά προτίμηση καραμελωτή υποκλίνεται αδιάκοπα (μετάνοιες) και αν βρεθεί καμιά γριά, τολμηρή (γιατί παραβιάζεται το έθιμο) και «προσευτική» συγχρόως και της δώσει κανένα στρουμπί (που κάρεκα!), θα ξεκουραστεί λιγάκι, αλλιώς, θα περάσει μια μαρτυρική βραδιά.

Όλα τα έξοδα μέχρι να βγει η πούλια κι ο αυγερινός βαρύνουν το γαμπρό. Από εκείνη τη στιγμή, όμως και μέχρι να τελειώσει ο γάμος, βαρύνουν το νουνό, που είναι και το πιο τιμώμενο πρόσωπο. Λέγεται, δε αυτή η φάση του γάμου «του νουνού του γεμάτου». Δικαιολογείται δε, ο τίτλος αυτός, από το γεγονός ότι όλοι πρέπει να πίνουν με γεμάτα ποτήρια και μάλιστα νεροπότηρα και μέχρι κάτω λέγοντας το παρακάτω τραγουδάκι:

Το πίνει ο Γιάννης το κρασί, το πίνει, το πίνει και στάλα δεν αφήνει. — Δος του μια να πάει στον πάτου για να βρει κορφή και πάτου.

Σε περίπτωση λάθους είναι υποχρεωμένος να το πιεί και να πεί:

«Το πίνω και ποιδν νάδρω», καταδικάζεται να πιεί ακόμη ένα. Και η δραματικότερη φάση, από την τελευταία του γάμου, κλείνει τη Δευτέρα, το πρωί, που θα βγει η νύφη στο χορό. Ο «χορός της νύφης» γίνεται κατά κανόνα στην πλατεία του χωριού, αν όμως το σπίτι είναι μακριά από την πλατεία, τότε γίνεται στο πλησιέστερο αλώνι. Και λέω δραματικότερη γιατί στη φάση αυτή η νύφη υπόκειται σε όλους τους καλεσμένους ότι θα μείνει πιστή στον άνδρα της ότι θα υπακούει τα πεθερικά της κ.λπ.

Μπαίνει η νύφη στο χορό, κανένας δεν κάθεται, τα όργανα στη μέση του κήλου και αρχίζει ο χορός όρκος:

— Δεν ακούς κυράτσα νύφη τι σου λέει τ' άγιο Ευαγγέλιο;

— Να τιμάς τον πεθερό σου, νάσαι πάντα τιμημένη κι σπ' το Θεό ευλογημένη κ.λπ., κ.λπ.

Μετά το τέλος επιστρέφουν στο σπίτι, για το απαραίτητο κέρασμα — γλυκό κουταλιού — και ακολουθούν τα «μανηλώματα» της νύφης, στους συγγενείς του άνδρα της.

ΘΩΜΑΣ Μ. ΛΥΡΙΤΣΗΣ

ΓΑΜΟΙ

Με τα δεσμά του γάμου ενώθηκαν στην εκκλησία του Προδρόμου Ιωάννου του χωριού μας, οι συγχωριανοί μας Αντωνίου Παναγιώτης και Θωμά και Φωτεινή Θωμά Μακρυγιάννη.

Στην ίδια εκκλησία επίσης ενώθηκαν με τα δεσμά του γάμου και οι συγχωριανοί μας Λάμπρος Ευαγ. Αντωνίου και Ιωάννα Θωμά Μακρυγιάννη.

Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Ένας Λαμπεριώτης ήρωας του 1821

Φυλλομετρώντας το βιβλίο του φίλου μου Ζήση Κώστα, «Αγρωφίτες και Καρπενσιώτες Αγρονιστές στην Επανάσταση του 21» σκίρτησε η ψυχή μου από βαθειά συγκίνηση καθώς το βλέμμα μου έπεσε πάνω στο όνομα ενός Λαμπεριώτη ήρωα του 21, νοιώθοντας ταυτόχρονα την ανάγκη να εμολογήσω πως τούτη η πληροφορία θα πρέπει να ποτίσει τις στέρφες πηγές της Λαμπεριώτικης ύπαρξης και να τις μετατρέψει σε δροσομόρφες ποικιστικού ενθουσιασμού και ερευνητικής διάθεσης για ανακάλυψη στοιχείων Λαμπεριώτικης ιστορίας.

Στηριγμένο το παραπάνω βιβλίο στα Αρχεία Αγρονιστών του Ιερού Αγώνα, που φυλάγονται στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας (τμήμα χειρογράφων) μας κάνει γνωστό το όνομα του Λαμπεριώτη ήρωα που είναι ο Αγρωφίτης Δημήτριος του Θεολόγου. Πιθανότατα να πρόκειται για τον Μήτηρο Αγρωφίτη που αναφέρεται στη διαθήκη του Καραϊσκάκη μαζί με το Σκυλοδήμο. Γράφει λοιπόν ο Κώστας Ζήσης για το Λαμπεριώτη ήρωα.

Ο Αγρωφίτης Δημήτριος του Θεολόγου, γεννήθηκε στο Λαμπερό (Τιτάη) Αγράφων το 1776. Πολέμησε σε πολλές μάχες με οπλαρχηγούς τους Ν. Κριεζιώτη, Θεοδωράκη Γρίβα, Γεώργιο Γρίβα, Σπυρομήλιο, κι άλλους. Ο ίδιος πάντα είχε στις οδηγίες του 20—50 στρατιώτες.

Στη μάχη της Κασσάνδρας πληγώθηκε στο δεξί πόδι και στην Αταλάντη στο δεξί χέρι. Το 1825 προεδιάστηκε σε υποχίλιάρχο. Διορίστηκε αργότερα στο 10ο τάγμα του Α' σώματος (ελαφρά σώματα πεζικού) με το βαθμό του Δεκανέα. Αργότερα πήρε το βαθμό του Λοχία και παρέμεινε σ' αυτόν μέχρι το 1839. Τα παραπάνω αναφέρονται στο πιστοποιητικό με ημερομηνία 15/2/1844 που το υπογράφουν οι Σπυρομήλιος, Ι. Βελέντζας, Γ. Γρίβας και Θ. Γρίβας. Απ' την Πέλλα Λοκρίδας (συνοικία

σμός Αταλάντης) όπου έμενε, υπέβαλε αίτηση στις 14/4/1865 και και ζητούσε αποζημίωση για τις υπηρεσίες που πρόσφερε, συνυποβάλλοντας «και πιστοποιητικό απ' το Δήμαρχο που αναφέρει ότι είχε 3 παιδιά, τη Θελασσινή, την Αγυελική και τη Μαριγώ».

Η Επιτροπή τον κατέταξε στη Β' τάξη των Υπαξιωματικών με Α.Π.Μ. 93 και με τη Συνεδρίαση υπ' αριθμ. 438 στην Α' τάξη με Α.ν.Μ. 48.

Έμεινε μόνιμα στην Πέλλα Λοκρίδας.

Κάθε Λαμπεριώτης λοιπόν, σα νοιώθει ότι η χίμαιρα της φυγής του καρφώνεται στο δρόμο της δικής του πραγματικότητας, και προτού η σκληρή σπράτα της απομάκρυνσης να παγώσει τις θύμησες, ασ παλέψει λίγο με τη λησμονιά για το θέριμα της Λαμπεριώτικης Ιστορίας.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΗΛ. ΜΟΥΣΤΟΣ

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Φαίνεται πως ο δαίμονας του τυπογραφείου δεν είναι με το μέρος μας. Έτσι στο προηγούμενο φύλλο δημοσιεύθηκε μια ασάφεια σχετικά με έναν κατάλογο ονομάτων που δημοσιεύσαμε.

Η πραγματικότητα είναι ότι ο κατάλογος περιείχε τα ονόματα συνδρομητών της εφημερίδας του '83, οι οποίοι δεν είναι μέλη του συλλόγου μας. Επίσης παραλείφθηκε να τονισθεί, ότι ο κατάλογος θα συνεχισθεί και στο παρόν φύλλο. Πιστεύουμε ότι θα δείξετε κατανόηση και θα μας συγχωρέσετε. Συνεχίζοντας λοιπόν τον κατάλογο την συνδρομή τους για το 83 έστειλαν οι:

Ζάχος Βάιος του Αθ.	500
Λυρίτσης Θωμάς του Μ.	500
Τσάκας Νικόλαος	500
Τσουκνίδας Παύλος	900
Λουκάς Λούκας	200
Μούστος Χρυσόστομος	500
Μούστος Ηλίας του Αλεξ.	500

Επίσης καινούργια μέλη στο σύλλογό μας γράφτηκαν οι: Κολοβός Προκόπιος, Λούκα Σοφία

Ανέκδοτα

Ο υπάλληλος ενός ταξιδιωτικού γραφείου αναγνωρίζει ένα παλιό του φίλο που έρχεται να κλείσει μια θέση στην πτήση για τη Ρόδο. — Φεύγεις Τρίτη και 13, που λέει. Μήπως θέλεις να αλλάξουμε μέρα;

— Όχι, βρε αδερφέ. Κατ' αρχήν δεν είμαι προληπτικός και έπειτα η θέση είναι για τη γυναίκα μου.

— Όστε είσπε δημοσιογράφος. Και τι ρεπορτάζ κάνετε στην εφημερίδα σας;

— Φροντίζω για την τελευταία ώρα.

— Και εγώ το ίδιο κάνω

— Μπα, είσαστε κι εσείς δημοσιογράφος;

— Όχι, είμαι εργολάβος κηδειών.

«Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΛΑΜΠΕΡΟΥ»

Εφημερίδα του Συλλόγου των Απανταχού Λαμπεριωτών Καρδίτσας «Ο ΜΕΓΔΩΒΑΣ»

Υπεύθυνος Υλης ΤΣΟΥΚΝΙΔΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ 33 Άγιος Δημήτριος Μπραχάμι Τηλ. 97.34.656

Συντάσσεται από Συντακτική Επιτροπή

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ετησία συνδρομή έρχ. 200
Σωματεία Οργανισμοί 400

Τυπογραφείο ΜΑΤΑΦΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ Βατσαξή 9 Τηλ. 52.22.297

ΔΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ ΟΜΟΡΦΙΑ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ, ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΑ ΔΙΑΤΙΘΕΙΤΑΙ ΣΩΣΤΟΤΕΡΑ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ '83

Όταν δεν έχεις τι να χάσεις, χάνεις την ώρα σου. Αλλά η ώρα είναι πολύτιμη, κι εγώ μέρες τώρα τη χάνω. Και λέω τη χάνω, γιατί όλες τις περιώνιδες και οι φαίνονται σα μία. Για να μην πιάνομαι λοιπόν τόσο κορδίδα αύριο θα προσθέσω κάτι στις διακοπές μου. Και θα γίνει χωρίς άλλο αύριο. Και θα άλλη αναβολή. Μέρες τώρα στροβιλίζεται στο μυαλό μου αυτή η εκδρομή. Αλλά μένει συνέχεια σκέψη και δεν γίνεται πραγματικότητα. Και τούτο γιατί περίμενα μια μέρα πιο μεγάλη από τις άλλες. Και επειδή όλες είναι, αν όχι ίδιες, σχεδόν ίδιες και τώρα τον Αύγουστο, όσο πάνε και μικραίνουν, αύριο θα ξεκινήσω. Ναι θα ξεκινήσω.

Πριν σκάσει ο ήλιος το πρωί και αφού άφησα μισοτελειωμένο το πρωινό καφεδάκι πήρα τον κατήφορο. Ναι καλά το είπα, τον κατήφορο. Αλλά μη φανταστείτε κάποιο κατακόκκινο, εννοώ τον κατηφορικό δρόμο κάτω απ' το χωριό. Και ξεκίνησα μόνος μου, όχι γιατί μ' αρέσει η μοναξιά, αλλά γιατί ήθελα να αφοσιωθώ και ν' απολαύσω τη φύση, που όσο νάναι κάπου παρτέα θα μ' αποσπούσε κάπως την προσοχή.

Το δρομάκι ήταν κατηφορικό και κακοτραχάλο και κινδύνευα από στιγμή σε στιγμή με κάποιο στραβοπάτημα να στραμπουλιξω κανένα πόδι ή το χειρότερο να βρεθώ κάτω από το φρούδι κάποιου γκρεμού. Με απορροφούσε όμως η φύση κι έτσι ξεχνούσα τις δυσκολίες.

Τα πουλιά φεύγουν τρομαγμένα ακούγοντας τον θυματισμό μου, σημάδι πως σπάνια βλέπουν άνθρωπο σ' αυτή την περιοχή. Δεξιά μου δάση ατέλειωτα, καταπράσινα έριχναν περιφρονητικές ματιές στις ρεματιές που φιλούσαν τα πόδια τους και καμάρωναν για την περιφάνειά τους. Σήμερα μ' αυτή την καλοκαιρινή μέρα δείχνουν να χαίρονται. Κατά βάθος όμως λυπούνται... και λυπούνται γιατί έχασαν από χρόνια τα χιλιάδες κοπάδια με τους ηλιοκαμένους τσοπάνηδες που σφύριζαν και τραγουδούσαν. Γιατί τα έχασαν όμως; Ποιάς φταίει; Και όταν φτάσει το τετρακόρι και χάσουν και τα δέντρα τότε να δούμε... Σε λίγο, και χωρίς να καταλάβω μαγεμένος απ' το όμορφο πρωινό, μου κλείνει το δρόμο το ποτάμι. Μα δεν μ' εμποδίζει, γιατί τα νερά του είναι λίγα και τα κυλάει με πρόσχαρη ηρεμία.

Στις δυο όχθες τεράστια πλατάνια και λιγερδοκормες ετιές σκύβουν στα νερά του να καθρεφτιστούν. Πουθενά οι όχθες δεν είναι γυμνές. Όλες οι ποικιλίες μιας πλούσιας βλάστησης ανακατώνονται με τα αινώδη δένδρα και συμπλέκουν τα φυλλώματά του σε πράσινο θόλο. Αλλά... κρυφή ομορφιά κι απόμερη και δεν την ξέρουμε. Και δεν την ξέρουμε γιατί δεν θέλουμε να τη δούμε.

Στοιματώ λίγο. Τα μάτια μου κοιτάζουν αχόρταγα. Το μυαλό μου απορροφά, ότι του προσφέρουν τα μάτια μου. Η ώρα περνά και δεν θέλω να φύγω. Έλα όμως που έχω μπροστά μου ένα ανήφορο κι ο ήλιος ανέβηκε αρκετά ψηλά. Γι αυτό πρέπει να φύγω.

Περνώ το ποτάμι. Ο ανήφορος δύσκολος, σκληρός, αφιλόενος. Αλλά όμως πρέπει να τον νικήσω.

Γύρω μου πρασινοκίτρινα χωράφια ανακατωμένα με λίγα δένδρα και αρκετές χαράδρες. Δεξιά μου καταπράσινα αμπέλια βαλμένα στη γραμμή, λες και κάνουν την πρωινή γυμναστική. Ο καρπός βαρύς, μεστωμένος κάπου — κάπου σκύβει και χαϊδεύει το κόκκινο χρώμα.

Τα πόδια μου όμως αρχίζουν να επαναστατούν, υποφέρουν, μα ο ανήφορος δεν τα λειπάται. Έχω ανθεθεί αρκετά ψηλά και διψώ... διψώ πολύ. Κάποτε λίγο πιο πάνω υπήρχε μια πηγή. Άραγε θα υπάρχει ακόμα ή πήρε τα νερά της και ξηραίνεται κι αυτή, όπως τόσους αγρότες που υπήρχαν στα γύρω χωράφια. Λίγο ακόμα και θα δώ. Υπομονή. Μα να το μωρμουρίσμα των νερών της ακούγεται. Εδώ είναι λοιπόν δεν έφυγε. Όχι, δεν έφυγε, δεν έγινε μετανοστής. Δεν προδίνει τον τόπο της.

Ένας πλατάνος ρίχνει απειλητικά τον ίσκιό του πάνω της και τη φεβραρίζει. Γέρο - πλατάνος, δέντρο θεόρατο, θέλησε να φτάσει τον ουρανό με τα κλαδιά του. Ο χρόνος με τα σαράκια του τούσκαψε τον κορμό... λίγα τα χρονάκια του.

Στην πηγή ήπια νερό, στον πλάτανο ξάπλωσα να ξεκουραστώ. Δυό φιλοξενίες μαζί, την ίδια στιγμή, μέσα στην άγρια ερημιά.

Στα χωράφια χύνεται γλυκεία σιωπή. Στον ορίζοντα φάνηκαν σκούρα συννεφάκια, αλλά γρήγορα διαλύθηκαν.

Απέναντι ένα κοπάδι πρόβατα στριμώχτηκε κάτω από κάποιο ίσκιό. Μόνο τα τζιτζίκια δεν έχουν ανάγκη από ίσκιό. Αυτά θέλουν μόνο ήλιο... ήλιο να μεθάνε και να ξεφωνίζουν όσο μπορούν πιο πολύ. Τον άνθρωπο όμως ένας τέτοιος ήλιος δεν τον μεθάει. Τον ξεμεθάει πιο πολύ. Όταν μάλιστα είναι και πεζοπόρος... γράψε αλλοίμονο. Μέσα σ' αυτή τη γλυκεία ομορφιά κλείνω τα μάτια. Με παρασύρουν αναμνήσεις, με παρασύρουν ιδέες, δεν ξέρω κι εγώ για πόση ώρα, πάντως για αρκετή ώρα.

Κάποια στιγμή σηκώνομαι και ξεκινώ. Έχω ακόμα μπροστά μου αρκετή ανηφοριά. Την ανεβαίνω και νοιώθω πιο ελαφρής. Θυμάμαι τα παιδικά μου. Τότε που δεν ένοιωθα κούραση. Έτσι και τώρα νοιώθω σαν παιδί. Οι αναμνήσεις με βοηθάνε και γρήγορα φτάνω στηνδενδροστολίστη ράχη. Στα πόδια μου τώρα απλώνεται ένα σύμπλεγμα από βουνά, χαράδρες, ρεματιές, δένδρα χωράφια. Επίκεντρο τους το ιστορικό Μοναστήρι της Πέτρας. Κατεβραίνω γρήγορα. Βιάζομαι να φτάσω. Η φύση έβαλε όλη την τέχνη της σ' αυτό το ορεινό κατασκευάσμα. Βγήκαν να με προύπαντήσουν γέρικες θαλασιδιές, πανύψηλες, θεόρατες, γιγάντιες. Τα συντριμια του αυλόγυρου της εκκλησίας με κοιτάζουν παραπονεμένα. Θέξ μου δεν φταίω. Ναι, θυμάμαι τη μεγάλη ξύλινη πόρτα, τον όρθιο αυλόγυρο, θυμάμαι τα κελιά των καλογηρών. Θυμάμαι το κρυφό σχολειό, που μαθητής προσπάθησα κάποτε να δώ και με μάλωσαν οι δασκαλοί. Θυμάμαι την εκκλησιά στολισμένη με αγιογραφίες, και τώρα όλα διαφορετικά. Οι αυλόγυροι πεσμένοι, τα κελιά μισογκρεμισμένα, η εκκλησία με πολλά ξύλινα στηρίγματα. Και όλα αυτά μέσα σε λίγα χρόνια. Μόνο το κρυφό Σχολειό μένει αγέρωχο, λες και περιμένει τα ελ-

ληνόπουλα για να τα μάθει ανάγνωση, και η επιγραφή με τα γράμματα σκολισμένα σε μια πέτρα, που ποτέ δεν μπόρεσα να τα διαβάσω.

Παρ' όλα αυτά το μνημείο δεν έχασε την αίγλη του. Το πηγάδι ακόμαστη θέση του. Η σπηλιά που βρέθηκε η εικόνα ακόμα ίδια, και μόνο πάνω απ' τη σπηλιά ένας ξύλινος σταυρός, πρόχειρα φτιαγμένος, στην άκρη ενός τάφου. Εκεί κοιμάται ο καλόγηρος, στο ταπεινό αυτό μνημείο. Πόσο θα ταίριαζε στον τάφο του το επίγραμμα που γράφτηκε στον τάφο του Αγιάνη.

Κοιμάται... Αλόκοτη που στάθηκε η μοίρα έζησε σε... κ.λπ.

Απ' το μέρος της Ανατολής κάτι καινούργιο ήλθε να προστεθεί. Καταπράσινος κισσός τύλιξε με τα φύλλα του την πλευρά αυτή. Ίσως για να σκεπάσει μερικά ραγίσματα. Ένα ανθονάκι χώθηκε εκεί να τραγουδήσει.

Μεγάλη συγκίνηση με συνεπήρε. Στα μάτια μου φτάσαν τα πρώτα δάκρυα. Θεέ μου! γιατί να χάνονται αυτά που εμείς δεν μπορούμε να φτιάξουμε. Εκεί έμεινε δυο ολόκληρες ώρες. Σκεφτόμουν, θαύμαζα, νοσταλγούσα. Έβλεπα, όλο έβλεπα και ποτέ δεν χορταίνα.

Τ' απόγευμα με βαριά βήματα ξεκίνησα. Κάθε τόσο έστρεφα το κεφάλι μου να ξαναδώ, ώπου έφτασα στα Ζερβείκια. Συνοικισμός εγκαταλειμμένος. Σπίτια άδεια - μισογκρεμισμένα. Δροσίσηκα για λίγο στη βρύση. Εδώ τώρα δεν υπάρχουν, ούτε ανηφορίες, ούτε κατηφορίες. Ο δρόμος ίσιος, φαρδύς. Ένας σωστός αγροτικός δρόμος. Απέναντι το Λαμπερό, λαμπρακόπα στο φώς του απογευματινού ήλιου.

Σε λίγο ο Άγιος Αθανάσιος, δικός μας συνοικισμός κι αυτός, γέματες κίνηση και συνεχώς εξελίσσεται. Φωτοστέφανό του η λίμνη. Με τις ρόδινες, μαδιές, πορτοκαλιές και χρυσές αποχρώσεις του ηλιοδασυλισμένου δημιουργεί μια φαντασμαγορική απερίγραπτης ομορφιάς. Ο ήλιος φεύγοντας πυρπολεί τα πάντα, τον ουρανό, τα νερά, τα ελάτια. Τα σύννεφα απλώνονται σαν πέπλα πορφύρας στη Δύση. Οι αγριόπαπες πετούν μέσα σ' ένα αποθεωτικό φώς και οι μοναχικοί ψαράδες ρίχνουν φανταστικές σκιές πάνω στον καθρέφτη των νερών. Τα απαλά κύματα φιλούν τα πόδια των Αγραφών που στέκονται από πάνω θεόρατα. Εκεί η φύση αγριεύει. Πόσοι βράχοι πόσα φράγγια, πόσες ράχες, πόση πέτρα και κακοτοπιά. Οι γκρεμοί αλλού φυτεμένοι με ξεχασμένα αγριόδεντρα κι αλλού γυμνοί και αποτόμοι σαν να τους έχει κόψει με σπαθί. Χαμηλότερα τα ελάτια, ίσια, στητά, ολόρθα.

Ύστερα σιγά - σιγά τα χρώματα χλωμαίνουν. Η νύχτα έρχεται ανεπαίσθητα...

Τραβώ το δρόμο μου για το Λαμπερό πριν με προφτάσει.

Τι ανεπαισθητή ομορφιά. Κι όμως είναι ξεχασμένη... ξεχασμένη από μάς. Δεν την βλέπουμε και δεν την βλέπουμε γιατί κλείνουμε τα μάτια. Μπορεί όμως και να την πλησιάσαμε πολύ. Και όποιος πλησιάζει την ομορφιά, τη χάνει. Με άλλα λόγια τη συνηθίζει, το ίδιο κάνει.

Καμμένο Λαμπερό τι κρύβεις! ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΤΗΣ

Όπως ακριβώς έγινε και σε παγκόσμια κλίμακα έτσι και στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, άρχισε να συνειδητοποιείται η αξία του σωστού τρόπου καταναλώσεως.

Η κοινωνία στην οποία ζούμε σήμερα χαρακτηρίζεται καταναλωτική κοινωνία, και αυτό κυρίως προήλθε από την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων, και την τεχνολογική ανάπτυξη. Έτσι λοιπόν, ζώντας ο άνθρωπος σήμερα σε διαφορετικό περιβάλλον αντιμετωπίζει πολλά και διαφορετικά προβλήματα απ' αυτά που αντιμετώπιζε πριν λίγα χρόνια.

ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Κάθε άνθρωπος έχει σπα χέρια του ένα εισόδημα, χρήματα με άλλα λόγια που προέρχονται από την δουλειά του (Γεωργία, κτηνοτροφία, εργασία, υπάλληλος, έμπορος κ.λπ.) ή άλλους πόρους, όπως είναι οι συντάξεις, ενοίκια, εμβάσματα κ.λπ.). Σήμερα εκτός από την σπουδαιότητα που έχει η εξεύρεση δουλειάς για να αποκτήσουμε χρήματα, επίσης σπουδαιότητα έχει και η σωστή διαχείριση των χρημάτων. Απαιτείται λοιπόν προγραμματισμός και ιεράρχηση των αναγκών, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα στην οικογένεια από το ένα μέρος να ικανοποιεί τις βασικές της ανάγκες, και από το άλλο να ικανοποιήσει οι επιθυμίες των μελών της.

Θα πρέπει λοιπόν για τη σωστότερη διαχείριση που εισοδήματος, τα μέλη κάθε οικογένειας να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στο μέγεθος του εισοδήματός των, τον τρόπο που το ξοδεύουν, και πώς μ' αυτό θα κατορθώσουν να ικανοποιήσουν όλες τις ανάγκες τους, χωρίς να μένουν αδιάφορα σένα τόσο σημαντικότατο θέμα.

ΠΟΥ ΞΟΔΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ:

Το εισόδημα κάθε οικογένειας κατανοείται βασικά στις πιο κάτω κατηγορίες εξόδων:

- α) Τροφή
- β) Ενδυμασία
- γ) Κατοικία
- δ) Ιατρική περίθαλψη
- ε) Εκπαίδευση
- στ) Συγκοινωνία
- ζ) Ψυχαγωγία
- η) Οφειλές - αποταμίευση - διάφορα.

Απ' αυτές τις κατηγορίες ορισμένα έξοδα είναι σταθερά (όπως είναι το καταβαλλόμενο ενοίκιο, τυχόν έξοδα για ασφάλειες, φόρους κ.λπ.). Ενώ άλλα είναι πρώτης ανάγκης και πρέπει να τους δίδεται προτεραιότητα (όπως η τροφή, το νερό, τα καύσιμα κ.λπ.)

Πριν βγει να ψωνίσει οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας, θα πρέπει να σημειώσει οτιδήποτε χρειάζεται σε ένα ημερολόγιο, σ' ένα χαρτί με απλά λόγια. Το ημερολόγιο είναι το σημάδι της οργανωμένης και προγραμματισμένης ζωής κάθε οικογένειας.

Δεν πρέπει να βγαίνουμε στην αγορά και απρογραμμάτιστα να αγοράζουμε, ότι βρεθεί μπροστά μας. Κάθε οικογένεια θα πρέπει να είναι σε θέση να ιεραρχεί τις ανάγκες της, και να διαλέγει μεταξύ των απαραίτητων και μη. Πρέπει να γνωρίζει π.χ. κάθε μέλος της οικογένειας τι είναι περισσότερο απαραίτητο να αγοραστεί, το γάλα του παιδιού, ή ένα παιδικό παιχνίδι. Να σκεφτεί με ποιά τρόπο

θα μπορούσε ίσως να ελαττώσει το κόστος ωρισμένων αγαθών. Δεν πρέπει να αγοράζει οτιδήποτε προσφέρει η αγορά, αλλά να έχει την υπομονή να αναβάλλει την αγορά εως πράγματος, έτσι ώστε να του δοθεί η ευκαιρία να κοιτάξει και σ' άλλα καταστήματα και τότε ίσως βρει κάτι καλύτερο και σε χαμηλότερη τιμή. Να σκεφτεί τι του χρειάζεται ακριβώς και πότε το χρειάζεται.

Ο κάθε καταναλωτής θα πρέπει να διαμορφώνει σωστή αντίληψη για την αγορά, την οποιαδήποτε αγορά. Πώς λειτουργεί, πώς διαμορφώνονται οι τιμές των προϊόντων, ποιά δικαιώματα και υποχρεώσεις έχει ο έμπορος, ποιά δικαιώματα και υποχρεώσεις έχει σαν καταναλωτής. Ο καταναλωτής στο σημείο τούτο δεν είναι μόνος. Υπάρχουν νόμοι που τον προστατεύουν, αρκεί όμως και ο ίδιος να θέλει και να ταλμά να χρησιμοποιήσει τα όπλα που του δίνει η πολιτεία. Τότε και μόνο τότε μπορούμε να μιλάμε για «συνειδητό καταναλωτή», για καταναλωτή που υπερασπίζεται την υγεία και το πορτοφόλι του, και γνωρίζει και αξιοποιεί τα κατοχυρωμένα από το νόμο δικαιωμάτα του.

Γενικά όταν ψωνίζει ο καταναλωτής πρέπει πάντα να έχει υπόψη του τις κατώτερες βασικές οδηγίες:

- Να προσομάζει ένα κατάλογο με το τι θέλει να ψωνίσει.
- Να αγοράζει τρόφιμα που παράγονται στον τόπο που μένει.
- Να αγοράζει φρούτα και λαχανικά της εποχής.
- Να προσέχει την ποιότητα αυτών που αγοράζει.
- Να διαβάσει τις τιμές.
- Να διαβάσει την ετικέτα ή, ότι γράφει το κουτί και γενικά να ξέρει τι αγοράζει, δηλαδή πόσο είναι το περιεχόμενο, πότε λήγει η προθεσμία καταπόσής του κ.λπ.
- Να προτιμά τα προϊόντα ελληνικής προέλευσης.
- Να αγοράζει χύμα εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα, γιατί η συσκευασία και μάλιστα η πολυτελής συσκευασία επιβαρύνει σημαντικά τις τιμές των προϊόντων.
- Να μην παρασύρεται από τις διαφημίσεις που πολλές φορές είναι παραπλανητικές.
- Να ψωνίζει τόσα, όσα του χρειάζονται και μπορεί να τα συντηρήσει.
- Να προτιμά τα μεγάλα πακέτα, γιατί τις περισσότερες φορές κοστίζουν λιγότερο.
- Να αποφεύγει μ' αγοράζει από πλανόδιους και μη εμπιστοσύνης πρόσωπα.
- Να αγοράζει απ' ευθείας από τον παραγωγό εάν του είναι εύκολο.
- Να γνωρίζει πώς να συντηρεί τις διάφορες προφές.
- Να γνωρίζει ότι οι παρασκευασμένες προφές κοστίζουν περισσότερο.
- Να γνωρίζει ότι τα πολυτελή αγαθά (δώρα, ποτά, γλυκά κ.λπ.) κοστίζουν περισσότερο.

Έχοντας υπόψη μας όλα τα παραπάνω πρέπει να είμεθα σίγουροι πως θα κάνουμε καλύτερη αξιοποίηση των χρημάτων μας, αγοράζοντας περισσότερο προϊόντα, φθηνότερα και καλύτερης ποιότητας.

Νοέμβριος 1983
ΑΝΔΡΙΑΝΗ συζ. Β. ΖΑΧΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ: Η μεγάλη πολιτιστική μας κληρονομιά

Πλούσια φλέβα, βαθιά κρυμμένη στα βάθη του ψυχισμού των λαών, ο λαϊκός πολιτισμός υπόγειο ταξιδεύει στους αιώνες, όσο κι αν συνθήκες αντίξοες πάνω στη γη πάνε να ανακόψουν την ροή του. Καμωμένος από υλικά που αντίζουν στο χρόνο, μαστορεμένος με το κέφι και το μεράκι του ασπούδαχτου καλλιτέχνη, κλείνοντας μέσα του χαρά και δάκρυα που δεν άφησαν να αναισχύνουν την ροή του. Καμωμένος από υλικά που αντίζουν στο χρόνο, μαστορεμένος με το κέφι και το μεράκι του ασπούδαχτου καλλιτέχνη, κλείνοντας μέσα του χαρά και δάκρυα που δεν άφησαν να αναισχύνουν την ροή του. Καμωμένος από υλικά που αντίζουν στο χρόνο, μαστορεμένος με το κέφι και το μεράκι του ασπούδαχτου καλλιτέχνη, κλείνοντας μέσα του χαρά και δάκρυα που δεν άφησαν να αναισχύνουν την ροή του.

Πλούσια φλέβα, βαθιά κρυμμένη στα βάθη του ψυχισμού των λαών, ο λαϊκός πολιτισμός υπόγειο ταξιδεύει στους αιώνες, όσο κι αν συνθήκες αντίξοες πάνω στη γη πάνε να ανακόψουν την ροή του. Καμωμένος από υλικά που αντίζουν στο χρόνο, μαστορεμένος με το κέφι και το μεράκι του ασπούδαχτου καλλιτέχνη, κλείνοντας μέσα του χαρά και δάκρυα που δεν άφησαν να αναισχύνουν την ροή του. Καμωμένος από υλικά που αντίζουν στο χρόνο, μαστορεμένος με το κέφι και το μεράκι του ασπούδαχτου καλλιτέχνη, κλείνοντας μέσα του χαρά και δάκρυα που δεν άφησαν να αναισχύνουν την ροή του.

Πλούσια φλέβα, βαθιά κρυμμένη στα βάθη του ψυχισμού των λαών, ο λαϊκός πολιτισμός υπόγειο ταξιδεύει στους αιώνες, όσο κι αν συνθήκες αντίξοες πάνω στη γη πάνε να ανακόψουν την ροή του. Καμωμένος από υλικά που αντίζουν στο χρόνο, μαστορεμένος με το κέφι και το μεράκι του ασπούδαχτου καλλιτέχνη, κλείνοντας μέσα του χαρά και δάκρυα που δεν άφησαν να αναισχύνουν την ροή του.

ΛΕΝΑ

Αγκαλιάστε ΤΗ «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΛΑΜΠΕΡΟΥ»

Με λύπη αναγκαζόμαστε να σας γνωστοποιήσουμε ότι δυστυχώς σε όσους από τους αναγνώστες μας δεν πληρώνουν συνδρομή θα σταματήσουμε να στέλνουμε εφημερίδα. Κι αυτό γιατί τα έξοδα της εφημερίδας είναι πολλά ενώ τα έσοδα πενιχρότατα.

Αν δε τα πράγματα συνεχιστούν έτσι, ίσως στο όχι μακρινό μέλλον, αντι-

μετωπίσουμε το ενδεχόμενο να σταματήσει η έκδοσή της. Φυσικά κανείς μας δεν ευχεται κάτι τέτοιο όμως οι καταστάσεις μερικές φορές μας αναγκάζουν να κάνουμε πράγματα που είναι δυσάρεστα.

Με πίκρα σας πληροφορούμε ότι έχουμε συνδρομητές ανθρώπους που δεν έχουν καμιά σχέση με το Λαμπερό, ενώ οι ίδιοι οι Λαμπεριώτες αδιαφορούν.

Μήπως είναι το μέγεθος της συνδρομής απαγορευτικό; Δεν νομίζουμε. 200 δραχ. το χρόνο είναι. Ούτε καν μια δραχμή τη μέρα.

Μήπως είναι δύσκολη η επικοινωνία μαζί μας και έτσι δεν είναι δυνατή η πληρωμή;

Μα, ευκολότατα μπορείτε να στείλετε τη συνδρομή σας με μια ταχυδρομική επιταγή στο όνομα του ταμεία ΗΛΙΑ ΜΗΝΟΥ στη διεύθυνση του γραφείου του συλλόγου, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 14, ΑΘΗΝΑ.

Για τα μέλη δε του συλλόγου μας η πληρωμή μπορεί να γίνει και απ' ευθείας σε μία από τις γενικές μας συνελεύσεις.

Επίσης για τους επαγγελματίες, συμφέρον τους νομίζουμε ότι είναι η προβολή τους μέσω της εφημερίδας μας.

Και κάτι ακόμα: η εφημερίδα μας πάνω απ' όλα φιλοδοξεί και πρέπει να είναι ένα μέσον από το οποίο θα πληροφορούνται τα νέα του χωριού οι συγχωριανοί μας. Γι' αυτό όσοι έχουν κάτι για την στήλη των κοινωνικών, ας το στέλνουν γιατί είναι δύσκολο στη συντακτική επιτροπή να γνωρίζει τα νέα όλων των συγχωριανών μας της διασποράς.

ΤΟ Δ.Σ.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ

Στα πλαίσια των προσπαθειών μας για διαφύλαξη των συμπατριωτών μας σε θέματα υγείας και προφύλαξης, γράφουμε σχετικά για τα κύρια εμβόλια που πρέπει να γίνονται στα παιδιά, καθώς και επεξηγητικές σημειώσεις. Τις οδηγίες πήραμε από το Σύλλογο υγειονομικών Πετρούπολης Αττικής τον οποίο ευχαριστούμε πολύ.

ΕΜΒΟΛΙΑ: Με τα εμβόλια, προσφέρεται στον οργανισμό ικανή άμυνα να αντιμετωπίσει τις λοιμώδεις ασθένειες (κοκκύτης, ιλαρά, τέτανος κ.λπ.). Το εμβόλιο δεν είναι τίποτε άλλο παρά το ίδιο το μικρόβιο εξασθενημένο ή ουσίες του μικροβίου, ικανό να προκαλέσει την πάθηση αλλά ελαφρότατη. Χάρη σ' αυτά έχουν εξαφανιστεί μάστιγες της ανθρωπότητας, όπως η ευλογιά, η χολέρα, η λύσσα και άλλες που σκόχισαν τη ζωή σε εκατομμύρια άτομα.

Πρακτικά όλοι οι άνθρωποι είναι σε θέση και πρέπει να εμβολιαστούν εκαιπών των παθήσεων που θα αναφερθούν. Επειδή στην παιδική ηλικία, θέλουμε να αποφύγουμε τις δυσάρεστες καταστάσεις και βασικά να προφυλάξουμε τη μεταγενέστερη ζωή, αφού οι επιπλοκές και οι κίνδυνοι σε ορισμένες περιπτώσεις μεγαλώνουν, συστήνουμε να γίνουν τα εμβόλια, συστηματικά, με το ρυθμό που θα καθορίσει ο παιδίατρος. Πρέπει να τονισθεί ότι κάνοντας το εμβόλιο, το παιδί δε θα περάσει την αρρώστια. Δεν είναι σωστή η αντίληψη ότι θα την περάσει ελαφρά επειδή έκανε το εμβόλιο (υπάρχουν μερικές μικροεξαιρέσεις, όπου παρά το εμβόλιο, παρουσιάζεται αργότερα η νόσος, είναι

σπάνιες και δεν το συζητάμε). Παιδιά που πέρασαν την αρρώστια δεν χρειάζεται να κάνουν το εμβόλιο. Η ηλικία που πρέπει να γίνονται είναι μελετημένη καλά και είναι επιστημονικά τοποθετημένη, καθώς και τα διαστήματα από τη μια ένεση στην άλλη είναι καθορισμένα.

Βασικά το σχήμα που ακολουθείται είναι ενιαίο, ίσως επιδέχεται μερικές προσαρμογές, από τον παιδίατρο, όχι σημαντικές, γι' αυτό θα το αναφέρουμε, πιστεύοντας ότι θα ευαισθητοποιήσει τους γονείς, τουλάχιστον στο ότι πρέπει να γίνονται τα εμβόλια σε μια ορισμένη ηλικία. Τονίζεται ότι τα εμβόλια είναι ακίνδυνα, για ορισμένα είναι δυνατόν να υπάρχουν αντενδείξεις και να μην πρέπει να γίνουν, αυτό το κρίνει ο γιατρός (κυρίως πυρετός, εγκεφαλικές διαταραχές). Επιπλοκές από τα εμβόλια, σημαντικές, δεν αναφέρονται (πρακτικά σε υγιή άτομα δεν υπάρχουν) και εν πάση περιπτώσει κι αν ακόμα έχει κάποιος να πει κάποια ιστορία από το εμβόλιο, υπάρχουν εκατομμύρια ιστορίες από την ίδια την αρρώστια.

Το σχήμα του βασικού εμβολιασμού είναι το ακόλουθο:

- 3 μηνών τριπλό (DTP) = Διφθερίτιδος — τετάνου — κοκκύτη + πολιομυελίτιδας (σταγόνες).
- 4 μηνών τα ίδια.
- 5 μηνών τα ίδια.
- 15 μηνών MMR (ιλαράς, ερυθράς, παρωτίτιδας).
- 18 μηνών DTP + πολιομυελίτιδας.
- 4½ χρόνων DTP + Πολιομυελίτιδας.

Μετά 5 χρόνια: διπλό D.T. (διφθερίτιδας — τετάνου και πολιομυελίτιδας).

Επίσης πρέπει να γίνει σε οποιαδήποτε ηλικία το BCG (φυματίωσης), κυρίως στην προσχολική — νηπιακή.

Μερικά σημεία πρέπει να τονισθούν ιδιαίτερα.

Επίσης προσοχή χρειάζεται στις περιπτώσεις, που οι γονείς δεν είναι σίγουροι ότι το παιδί τους πέρασε ερυθρά, τότε συστήνεται να γίνει το εμβόλιο σε οποιαδήποτε ηλικία. Ακόμα συστήνεται στις γυναίκες που δεν πέρασαν ερυθρά και πρόκειται να κάνουν παιδί, να κάνουν το εμβόλιο προσέχοντας στους επόμενους τρεις μήνες να μην μείνουν έγκυοι (πιθανόν το εμβόλιο να πειράξει το έμβρυο).

Το εμβόλιο της ερυθράς πρέπει να επαναληφθεί στα κορίτσια στην ηλικία 12 — 14 χρόνων (προστατευτική ηλικία), γιατί δεν είναι σίγουρο αν προσφέρει ανοσία εφ' όρου ζωής, και δεν θέλουμε να κολλήσει ερυθρά η γυναίκα όταν είναι έγκυος (ως γνωστό στο πρώτο τρίμηνο η ερυθρά προκαλεί βλάβη στο έμβρυο).

**MINI MARKET
ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ
ΜΗΝΟΣ «ΣΤΕΦΑΝΟΣ»
ΚΥΠΡΟΥ 191
ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΙΣ**

**ΕΥΛΙΝΑ ΔΑΠΕΔΑ
ΕΥΛΙΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
ΚΑΡΠΟΥΖΑΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ
ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ 68
ΖΟΦΡΙΑ - ΑΝΘ ΛΙΟΣΙΑ
ΤΗΛ. 26.27.957**

Χριστουγεννιάτικοί θρύλοι και παραδόσεις του χωριού μας

— ΣΥΝΕΧΕΙΑ απ' τη σελ. 1
ο κύκλος της Γέννησης επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο, κουβαλώντας κάθε φορά καινούργιες ελπίδες κι απαιτήσεις, και μαζί μ' αυτές και τις αναμνήσεις απ' ένα τόπο ξεχασμένο κι έτοιμο για ερήμωση όπως είναι το Λαμπερό. Χρές κάθε Λαμπεριώτη το δέσιμό του έστω και με τις θύμψεις, μήπως και στο μέλλον δοθεί η δυνατότητα για μια ανακάλυψη πραγματικών παραδόσεών μας.

**ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ ΚΛΕΙΔΑΡΙΩΝ ΡΟΛΛΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΤΖΑΜΙΩΝ
ΑΝΑΣΤ. ΦΩΤ. ΖΕΡΒΑΣ
Κερκύρας 61 — ΚΥΨΕΛΗ
☎ 88.16.885 — 86.70. 603**

**ΚΩΝΣΤ. ΕΥΑΓ. ΖΑΧΟΣ
ΓΕΩΡΓ. Κ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ
Γραφείον: Αρισταίου 2 — 4
Ν. ΚΟΣΜΟΣ
☎ 90.11.495 — 90.20.521**

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΗΔΕΝ

Όπως έμαθα, φέτος δόθηκε για υλοτόμηση το δάσος που βρίσκεται κάτω από τον Άη-Λιά. Δεν ξέρω αν συγκεκριμένος λόγος ανάγκηζε την κοινότητα να υλοτομήσει αυτό το δάσος. Πάντως εφ' όσον υπήρχε η δυνατότητα, νομίζω δεν θα ήταν άσκοπο αυτό να αποφευχθεί. Για δύο κυρίως λόγους.

● Γιατί αυτό ειδικά το δάσος δίνει ομορφιά στο χωριό γιατί είναι άμεσα ορατό.

● Και κυρίως, γιατί από τις πηγές αυτού του δάσους παίρνει νερό το χωριό. Φέτος το καλοκαίρι είχαμε μερικά προβλήματα λειψυδρίας, φοβάμαι ότι με την υλοτόμηση θα αυξηθούν. Γιατί όλοι ξέρουμε το ρόλο του δάσους στη δημιουργία των πηγών.

Κάτι ακόμα απορώ γιατί στο χωριό δεν γίνεται κανένα έργο. Μήπως σκοντάφτουμε στη μετακίνηση; Δεν υπάρχουν έργα χρήσιμα και στο μελλοντικό χωριό; Και αν υπάρχουν, είναι σκόπιμο να δίνουμε την προσοχή μας μόνο στην μετακίνηση και πουθενά αλλού; Τη στιγμή μάλιστα που αυτή δεν θα εμποδίζεται; Ή μήπως αδρανούμε επαναπαυόμενοι στις δάφνες της εκλογής μας στο κοινοτικό συμβούλιο.

Σαν ιδέα τώρα, θα έλεγα ότι ίσως δεν θα ήταν άστοχο, εφ' όσον προβλέπεται εγκατάσταση ναυαθλητικών εγκαταστάσεων στη λίμνη, όπως γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο να προσπαθούσαμε όσο περνάει από το χέρι μας να γίνουν κοντά στη θέση του μελλοντικού μας χωριού. Γιατί και στο χωριό θα έπεφταν λεφτά και οι αγώνες θα εξυπηρετούνταν καλύτερα σε ένα σύγχρονο χωριό. Έτσι, αν η κοινοτική μας αρχή το κρίνει σκόπιμο, ας κάνει γνωστό στους μελετητές την αναμενόμενη μετακίνηση του χωριού. Γιατί πραγματικά τυχερό θα είναι εκείνο το χωριό στο οποίο τελικά θα γίνουν αυτές οι εγκαταστάσεις. Αν θέβαια γίνουν.

Τώρα, αν γίνονται ωρισμένα έργα στο χωριό, εγώ δεν τα γνωρίζω, όπως πιστεύω δεν τα γνωρίζουν και οι περισσότεροι διεσπαρμένοι Λαμπεριώτες. Γι' αυτό η κοινότητα ας στέλνει στην εφημερίδα μας που και που καμιά επιστολή που να λέει ποιά έργα γίνονται, ποιά η δαπάνη τους και από που καλύπτεται αυτή. Έτσι, για να μαθαίνουν όλοι και να λείπουν οι εσφαλμένες εντυπώσεις και εκτιμήσεις.

ΧΡ. Φ. ΚΟΛΟΒΟΣ